

Yttrandefrihetskommittén

Ju 2003:04

Göran Lambertz, ordförande

Integritetsskydd – fyra möjliga lagtexter

Inledning

Senast kommittén diskuterade integritetsskyddsfrågan var den 16 mars. Då hann vi dock bara med en kort diskussion och vi beslöt att lägga undan frågan för en tid. Vi konstaterade dock också att vi har ett i stort sett tillräckligt underlag för att ta ställning och att vi nu i första hand behöver lagtexter att diskutera utifrån. Vi har naturligtvis kvar att ta ställning till om vi över huvud taget ska föreslå en integritetsskyddsbestämmelse. Diskussionen om den här promemorian tänks därför handla om hur en bestämmelse bör se ut om vi över huvud taget ska föreslå någon.

Till saken hör att vi i vårt yttrande över förslaget till fotograferingsförbud framhöll att det fanns skäl för regeringen att avvakta kommitténs arbete med integritetsskyddsfrågan.

I den här promemorian presenteras fyra möjliga lagtexter. De är dels de tre som vi har haft framför oss tidigare (se PM 62 och 71), dels en som är lätt modifierad i förhållande till den i PM 71 (mobbing genom ideliga tillmälen är borta). Det ska noteras att vi aldrig hann diskutera alternativ 3 vid mötet i mars.

När det gäller promemorior om integritetsskyddsfrågan kan hänvisas till Martins PM 55, 56 och 72, Nils PM 65 och 69 och mina PM 63, 68 och 71.

Några argument

1. För alternativ 1 talar att det tar ett samlat grepp på alla slags kränkningar och inte särskilt skiljer ut kränkningar genom yttranden, som väl inte i och för sig kan anses mer straffvärda än andra.
2. Mot alternativ 1 och 2 talar att de är allmänt hållna och att det därför är osäkert hur de kommer att tillämpas. Detta är mindre lämpligt när det gäller en straffbestämmelse.
3. För alternativ 2 talar att det handlar om uppgiftslämnande, vilket kanske bör vara i fokus för vår kommitté snarare än andra integritetskränkningar. Direktiven fokuserar på kränkningar genom yttranden.
4. För alternativ 3 och 4 talar att de är mer specifika än 1 och 2 och att tillämpningen därför är mindre osäker. För dessa alternativ talar också att vi där skiljer ut just de kränkningar som har bedömts särskilt angelägna att komma åt och att vi därmed inte inskränker yttrandefriheten i onödan.
5. För alternativ 3 jämfört med alternativ 4 talar att mobbning på nätet är ett ganska svårt problem, särskilt bland unga, och att det är angeläget att försöka göra något åt det.
6. För alternativ 4 jämfört med alternativ 3 talar att det kan vara diskutabelt om man ska kriminalisera just sådan mobbning som sker genom tillmälen när man inte kriminaliserar mobbning på annat sätt.

Författningsförslag – alternativ 1

1 Förslag till [bestämmelse i en ny yttrandefrihetsgrundlag]

Härigenom föreskrivs ...

7 kap. Om yttrandefrihetsbrott

Gärningar som utgör yttrandefrihetsbrott

2 § Med beaktande av yttrandefrihetens ändamål att säkra ett fritt meningsutbyte, en allsidig upplysning och ett fritt konstnärligt skapande ska som yttrandefrihetsbrott anses följande gärningar, om de begås i massmedier och är straffbara enligt lag:

...

16. *kränkning av privatlivet*, varigenom någon grovt kränker någon annans privatliv utan att det är försvarligt;

...

Denna lag träder i kraft [samtidigt som yttrandefrihetsgrundlagen i övrigt].

2 Förslag till lag om ändring i brottsbalken

Härigenom föreskrivs att det i brottsbalken ska införas en ny paragraf, 5 kap. 3 a §, av följande lydelse.

5 kap.

3 a §

Den som grovt kränker någon annans privatliv döms för *kränkning av privatlivet* [alt. *integritetskränkning*] till böter eller fängelse i högst sex månader.

En kränkning enligt första stycket är inte brottslig om den med hänsyn till omständigheterna var försvarlig.

Denna lag träder i kraft [samtidigt som bestämmelsen ovan].

Författningsförslag – alternativ 2

1 Förslag till [bestämmelse i en ny yttrandefrihetsgrundlag]

Härigenom föreskrivs ...

7 kap. Om yttrandefrihetsbrott

Gärningar som utgör yttrandefrihetsbrott

2 § Med beaktande av yttrandefrihetens ändamål att säkra ett fritt meningsutbyte, en allsidig upplysning och ett fritt konstnärligt skapande ska som yttrandefrihetsbrott anses följande gärningar, om de begås i massmedier och är straffbara enligt lag:

...

16. *kränkning av privatlivets fred*, varigenom någon om någon annans privata angelägenheter lämnar en uppgift som genom sitt innehåll, den omfattning i vilken den blivit spridd eller på annat sätt är ägnad att medföra allvarlig skada eller stort lidande, om det inte ändå var försvarligt att lämna uppgiften;

...

Denna lag träder i kraft [samtidigt som yttrandefrihetsgrundlagen i övrigt].

2 Förslag till lag om ändring i brottsbalken

Härigenom föreskrivs att det i brottsbalken ska införas en ny paragraf, 5 kap. 3 a §, av följande lydelse.

5 kap. 3 a §

Den som om någon annans privata angelägenheter lämnar en uppgift som genom sitt innehåll, den omfattning i vilken den blivit spridd eller på annat sätt är ägnad att medföra allvarlig skada eller stort lidande döms för *kränkning av privatlivets fred* till böter eller fängelse i högst sex månader.

En kränkning enligt första stycket är inte brottslig om den med hänsyn till omständigheterna var försvarlig.

Denna lag träder i kraft [samtidigt som bestämmelsen ovan].

Författningsförslag – alternativ 3

1 Förslag till [bestämmelse i en ny yttrandefrihetsgrundlag]

Härigenom föreskrivs ...

7 kap. Om yttrandefrihetsbrott

Gärningar som utgör yttrandefrihetsbrott

2 § Med beaktande av yttrandefrihetens ändamål att säkra ett fritt meningsutbyte, en allsidig upplysning och ett fritt konstnärligt skapande ska som yttrandefrihetsbrott anses följande gärningar, om de begås i massmedier och är straffbara enligt lag:

...

16. *integritetskränkning*, varigenom någon, utan att det är försvarligt, allvarligt kränker någon annan genom att exponera dennes kropp på ett särskilt närstående sätt, blottlägga ett sexuellt övergrepp mot personen, förfölja denne med ideliga förödmjukande tillmälen eller sprida bilder som tillkommit [genom olovlig fotografering enligt 4 kap. 6 a § brottsbalken][genom fotografering som grovt kränker privatlivet];

...

Denna lag träder i kraft [samtidigt som yttrandefrihetsgrundlagen i övrigt].

2 Förslag till lag om ändring i brottsbalken

Härigenom föreskrivs att det i brottsbalken ska införas en ny paragraf, 5 kap. 3 a §, av följande lydelse.

5 kap.

3 a §

Den som i text eller bild allvarligt kränker någon annan genom att

- a) exponera dennes kropp på ett särskilt närstående sätt,
  - b) blottlägga ett sexuellt övergrepp mot personen,
  - c) förfölja denne med ideliga förödmjukande tillmälen, eller
  - d) sprida bilder som tillkommit [genom olovlig fotografering enligt 4 kap. 6 a §][genom fotografering som grovt kränker privatlivet]
- döms för *integritetskränkning* till böter eller fängelse i högst sex månader.

En kränkning enligt första stycket är inte brottslig om den med hänsyn till omständigheterna var försvarlig.

Denna lag träder i kraft [samtidigt som bestämmelsen ovan].

Författningsförslag – alternativ 4

1 Förslag till [bestämmelse i en ny yttrandefrihetsgrundlag]

Härigenom föreskrivs ...

7 kap. Om yttrandefrihetsbrott

Gärningar som utgör yttrandefrihetsbrott

2 § Med beaktande av yttrandefrihetens ändamål att säkra ett fritt meningsutbyte, en allsidig upplysning och ett fritt konstnärligt skapande ska som yttrandefrihetsbrott anses följande gärningar, om de begås i massmedier och är straffbara enligt lag:

...

16. *integritetskränkning*, varigenom någon, utan att det är försvarligt, allvarligt kränker någon annan genom att exponera dennes kropp på ett särskilt närstående sätt, blottlägga ett sexuellt övergrepp mot personen eller sprida bilder som tillkommit [genom olovlig fotografering enligt 4 kap. 6 a § brottsbalken][genom fotografering som grovt kränker privatlivet];

...

Denna lag träder i kraft [samtidigt som yttrandefrihetsgrundlagen i övrigt].

2 Förslag till lag om ändring i brottsbalken

Härigenom föreskrivs att det i brottsbalken ska införas en ny paragraf, 5 kap. 3 a §, av följande lydelse.

5 kap. 3 a §

Den som i text eller bild allvarligt kränker någon annan genom att

- a) exponera dennes kropp på ett särskilt närstående sätt,
  - b) blottlägga ett sexuellt övergrepp mot personen,
  - c) sprida bilder som tillkommit [genom olovlig fotografering enligt 4 kap. 6 a §][genom fotografering som grovt kränker privatlivet],
- döms för *integritetskränkning* till böter eller fängelse i högst sex månader.

En kränkning enligt första stycket är inte brottslig om den med hänsyn till omständigheterna var försvarlig.

Denna lag träder i kraft [samtidigt som bestämmelsen ovan].